

TOMAS DÖMSTEDT

SIDAN 1

Fakta om Marta

Lärarmaterial

Klicka HÄR för att skriva ut arbetsmaterialet.

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om Marta som har blivit utsedd till världens bästa fotbollsspelare flera gånger. Vi får veta var Marta har vuxit upp och var hon har spelat fotboll.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser. (SV åk 4–6)
- Informationsspridning, reklam och opinionsbildning i olika medier. Hur sexualitet och könsroller framställs i medier och populärkultur. (SH åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet.

LGRS 11 CENTRAL INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 1–6)
- Kommunikation för olika syften. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor. (SV åk 1–6)
- Aktuella samhällsfrågor som är betydelsefulla för eleven. (SH åk 1–6)
- Metoder för att söka information från olika källor: intervjuer, observationer och mätningar. (SH åk 1–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Reflektera över demokratiska värden, principer och arbetssätt.
- Söka och värdera information från olika källor.
- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.

BOKRECENSION

Låt eleverna skriva en recension av boken. De här punkterna ska ingå i recensionen.

- Titel.
- Vem är författaren?
- Antal sidor.
- Vem är bokens huvudperson?
- Ställ tre frågor till huvudpersonen.
- Omdöme. Hur många fotbollar av fem möjliga?

LETA SPORTER

Leta och räkna sporter i dagens tidning. Börja med bilderna och markera varje sport direkt i tidningen. Skriv till exempel en etta vid alla fotbollsbilder, en tvåa vid alla tennisbilder och så vidare. Hur många sporter blev det? Fortsätt leta bland sporttexter utan bilder och bland tabellerna. Hur många sporter blev det nu? Vilken sport toppar dagens sportbevakning? Hur nöjda är eleverna med tidningens sportsidor? Saknar de något? Skriv till sportredaktionen och berätta vad eleverna tycker om sportsidorna.

Extrauppgift

Avsluta med att utse dagens bästa sportbild. Analysera några av de bilder som eleverna nominerar.

- Vad händer i bilden?
- Vilka känslor väcker bilden?
- Vad gör bilden så bra?

Gör en omröstning i klassen och utse bästa sportbild. Skicka gärna resultatet till sportredaktionen eller direkt till fotografen.

SKRIV EN NOTIS

En notis ger snabb information med bara några få meningar. Låt eleverna hämta fakta ur en av dagens sportartiklar för att sedan skriva en notis. Välj helst en gemensam sportartikel till denna övning. Hjälpt eleverna att direkt i texten stryka under svaren på de här sex journalistiska frågorna:

1. Vad handlar artikeln om?
2. När hände det?
3. Var hände det?
4. Vem eller vilka var inblandade?
5. Hur gick det till?
6. Varför blev det så?

Ringa in det som ska komma tidigt i notisen. Tänk på att en enda mening kan vara fylld av fakta från flera av svaren. Så här långt kan det vara bra att ha klassen samlad. När det är dags för själva skrivandet kan eleverna arbeta enskilt eller i grupp. Avsluta med att läsa notiserna högt för varandra.

FACIT

En lång resa

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Hur gammal var Marta när hon kom till Sverige?

Marta var 17 år när hon kom till Sverige.

2. Från vilket land kommer Marta?

Marta kommer från Brasilien.

Från en liten stad

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

3. Varför gick Marta inte i skolan?

Hennes mamma hade inte råd att låta henne gå i skolan.

4. Hur lärde sig Marta att skriva och läsa?

Marta lärde sig att skriva och läsa genom att se på teve.

5. Hur gammal var Marta när hon började skolan?

Marta var nio år när hon började skolan.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

6. Vad gillade Marta mest att göra när hon var liten?

Marta gillade mest att spela fotboll när hon var liten.

7. Vad menas med att Marta hade fått vara utan mat om de hade köpt en fotboll?

Med det menas att de var fattiga och om de hade köpt en fotboll till Marta hade de inte haft någon mat att äta.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

8. Har du hört talas om Brasilien? Skriv minst två saker som du vet om Brasilien. Om du inte vet något om Brasilien så sök på nätet, i en faktabok eller fråga en kompis.

Eget svar.

Spelade med killar

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

9. Vad drömde Marta om?

Marta drömde om att bli fotbollsspelare.

10. Vad gillade inte vissa i staden där Marta bodde?

Vissa i staden där Marta bodde gillade inte att Marta spelade fotboll.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

11. Varför spelade Marta fotboll med killarna?

Marta spelade med killarna för att det inte fanns något lag för tjejer.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

12. Vad gillar du att göra på din fritid?

Eget svar.

En fin present

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

13. Av vem fick Marta ett par fotbollsskor?

Marta fick ett par fotbollsskor av en farfar till en kille i hennes lag.

14. Varför stoppade Marta tidningspapper i sina skor?

Hon stoppade tidningspapper i sina skor för att de var två storlekar för stora.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

15. Varför var Martas fotbollsskor inte så sköna att spela i?

De var inte så sköna att spela i för att hon hade tidningspapper i dem.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

16. Det finaste Marta hade fått var ett par fotbollsskor. Vad är det finaste du har fått?

Eget svar.

Landslaget

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

17. Varför åkte Marta till Rio de Janeiro?

Marta åkte till Rio de Janeiro för att träna fotboll med landets bästa fotbollslag.

18. Hur kom Marta till Rio de Janeiro?

Marta tog bussen till Rio de Janeiro.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

19. Vad heter den andra största staden i Brasilien?

Den andra största staden i Brasilien heter Rio de Janeiro.

20. Varför var resan till Rio de Janeiro det svåraste Marta gjort i hela sitt liv?

Marta åkte ensam. Hon lämnade sin mamma och sina syskon.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

21. Vad heter Sveriges näst största stad?

Sveriges näst största stad heter Göteborg.

Till Umeå

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

22. Varför åkte Marta till USA 2003?

Marta åkte till USA för att spela VM med landslaget.

23. Hur duktiga var Umeå IK?

Umeå IK var Europas bästa lag.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

24. Hur lång tid efter det att Marta varit i USA ringde en man till henne och frågade om hon ville spela för Umeå IK?

Det var några månader efter det att hon varit i USA.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

25. Marta visste inte var Sverige låg. Vet du var Brasilien ligger? Ta reda på i vilken världsdel Brasilien ligger.
Brasilien ligger i Sydamerika.

Proffs

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

26. Varför tyckte Marta att det var hårdare i Sverige än i Brasilien?
Hon tyckte att det var hårdare för att det var träning varje dag.
27. Hur många gånger har Marta fått pris som världens bästa spelare?
Marta har fått pris som världens bästa spelare fem gånger.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

28. Vad menas med att Marta fick leva som ett proffs?
Marta fick gå upp tidigt på morgonen och lägga sig tidigt på kvällen. Och hon måste äta rätt mat.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

29. Marta började äta frukost på morgonen när hon flyttade till Sverige. Vad äter du till frukost?
Eget svar.

Stjärnan Marta

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

30. Vad är det som gör att Marta är en bra fotbollsspelare?
Marta är snabb, hon har ett bra skott och hon är en mästare på att dribbla.
31. Under vilka år blev det publikrekord i allsvenskan?
Det blev publikrekord år 2004 och 2005.
32. Vad vill många ha efter matcherna?
Efter matcherna vill många ha Martas autograf.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

33. Skriv din autograf här nedan:
Eget svar.

Många mål och titlar

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

34. Hur många år spelade Marta i Umeå IK?

Marta spelade i Umeå IK i fem år.

35. Sedan 2014 spelar Marta i ett annat lag. Vilket lag?

Sedan 2014 spelar Marta i FC Rosengård.

36. Hur många SM-guld hade Marta vunnit fram till 2015?

Fram till 2015 hade Marta vunnit sju SM-guld.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

37. Vilket år kom Marta tillbaka till Sverige från USA?

Marta kom tillbaka 2012.

38. Vilket år i Umeå IK gjorde Marta flest mål?

Marta gjorde flest mål i Umeå IK 2007.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

39. Har du något favoritlag i fotboll eller i någon annan sport?

Eget svar.

Världens bästa

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

40. Hur många mål har Marta gjort i VM?

Marta har gjort 15 mål i VM. (Hon gjorde sitt 15:e VM-mål 2015.)

41. Vem utser varje år världens bästa fotbollsspelare?

FIFA utser varje år världens bästa fotbollsspelare.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

42. Hur många år är det mellan varje VM?

Det är fyra år mellan varje VM.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

43. Om du skulle få ett pris för att du var världsbäst i något, vad skulle du då vilja vara världsbäst i?
Eget svar.

Tänker snabbt

Fråga på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

44. Vad säger Marta att hon är bra på?
Marta säger att hon är bra på att tänka snabbt.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

45. Var har Marta varit på träningsläger?
Marta har varit på träningsläger i Costa Rica.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

46. Varför tror du att man inte kan planera allt i förväg i Brasilien?
Eget svar.

Jobbar för FN

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

47. Varför jobbar Marta för FN?
Marta jobbar för FN för att hon har haft det svårt och nu vill hon hjälpa andra.
48. Vad har förändrats i staden där Marta är uppväxt?
Nu har staden som Marta växte upp i ett fotbollslag för tjejer.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

49. Vad menas med att Marta jobbar för kvinnors rättigheter?
Hon arbetar för att kvinnor ska ha samma rättigheter som män.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

50. Skriv tre faktameningar ur boken om något du tyckte var extra intressant.
Eget svar.

Mer fakta

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

51. Vad heter Marta i efternamn?

Marta heter Vieira da Silva i efternamn.

52. Hur många OS-silver har Marta vunnit?

Marta har vunnit två OS-silver.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

53. Hur många klubbar har Marta spelat i?

Marta har spelat i nio klubbar.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

54. Hur gammal är Marta?

Eget svar. (Marta är född 1986.)

55. Marta har bott väldigt länge i Sverige. Om du skulle flytta till ett helt annat land, vilket land skulle du då vilja flytta till? Varför skulle du vilja flytta dit?

Eget svar.

Sagt om Marta

Fråga på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

56. Varför är Marta Lisa Dahlkvists förebild?

För att Marta överraskar henne och för att hon hela tiden blir bättre.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

57. Vad menas med en förebild?

En förebild är någon man ser upp till.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

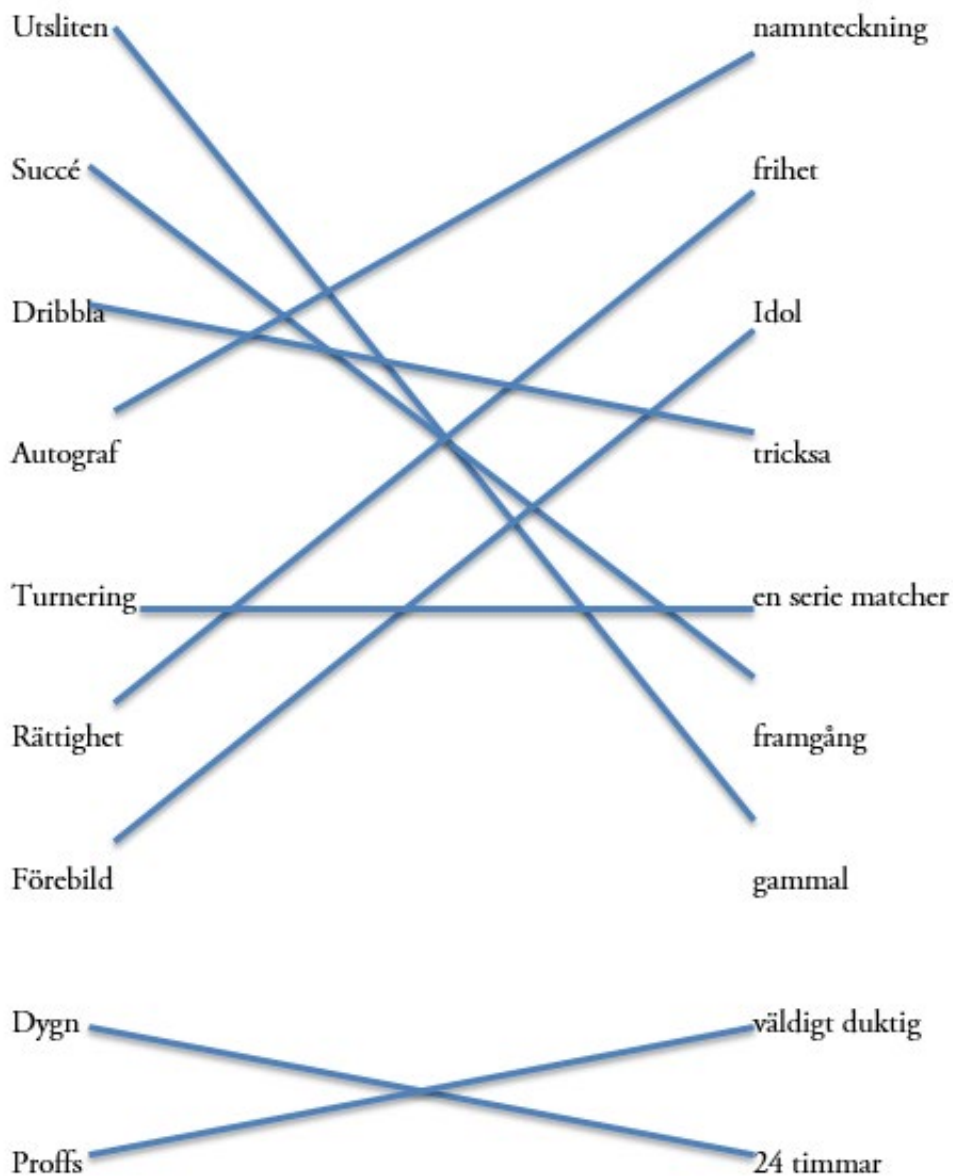
58. Vem är din förebild?

Eget svar.

Kluriga ord från boken

Para ihop varje ord med rätt synonym (= ord som betyder samma sak). Dra streck mellan orden.

Sant eller falskt?

1. Marta kommer från Sverige. F
2. FIFA utser Sveriges bästa fotbollsspelare. F
3. När Marta var liten hade hon inte tid att spela så mycket fotboll eftersom hon gick i skolan. F
4. Marta har bott i Frankrike. F
5. FC Rosengård heter det lag som Marta började spela i 2014. S
6. Fram till 2015 hade Marta vunnit sju SM-guld. S
7. Marta fick ett par skor som var två storlekar för små. F
8. Rio de Janeiro är huvudstaden i Brasilien. F

Rätta de felaktiga meningarna

1. Marta kommer från Brasilien.
2. FIFA utser världens bästa fotbollsspelare.
3. När Marta var liten hade hon inte råd att gå i skolan. Hon spelade mycket fotboll.
4. Marta har aldrig bott i Frankrike.
7. Marta fick ett par skor som var två storlekar för stora.
8. Rio de Janeiro är Brasiliens näst största stad. (Brasilia är Brasiliens huvudstad.)